

Schriftelijke vraag in verband met niet-toegewezen asielzoekers

Geachte Voorzitter,
Beste Geert,

Het opvangnetwerk voor asielzoekers is overbezet en dat heeft als gevolg dat er een stijging is van het aantal asielzoekers dat niet is toegewezen aan een opvangstructuur. Op 22 oktober van dit jaar stond de teller al op 6252. Pas aangekomen asielzoekers, die niet worden toegewezen, hebben hierdoor meteen recht op maatschappelijke dienstverlening op voorwaarde dat ze behoeftig zijn.

Asielzoekers kunnen vrij kiezen waar ze gaan wonen en het is dan het OCMW van de hoofdverblijfplaats dat bevoegd is voor het verlenen van maatschappelijke diensten. Onder bepaalde omstandigheden is het mogelijk dat een niet-toegewezen asielzoeker zijn hoofdverblijfplaats in Gent heeft. Vandaar de volgende vragen vanuit onze fractie:

Hoeveel asielzoekers met dergelijke titel kwamen bij het OCMW van Gent dit jaar steun vragen?

Hoeveel van hen kregen financiële steun?

Wat is het standpunt van het OCMW van Gent omtrent het advies (zie bijgevoegde nota) dat gegeven wordt door de VVSG wanneer OCMW's met dergelijke hulpaanvragen worden geconfronteerd?

Alvast bedankt voor uw antwoord.

Vriendelijk gegroet,

Jeroen Lemaitre
OCMW-raadslid
OCMW Gent – N-VA-fractie

ANTWOORDEN op de schriftelijke vraag dd. 29 oktober 2010 van raadslid Jeroen Lemaitre, N-VA, over niet toegewezen asielzoekers.

Collega

Hierna vindt u de antwoorden die me door de dienst Sociale Dienstverlening werden verstrekt.

Indien niet duidelijk of onvoldoende, neem gerust opnieuw contact op.

Hoeveel asielzoekers met dergelijke titel kwamen bij het OCMW van Gent dit jaar steun vragen? Hoeveel van hen kregen financiële steun?

Dit jaar werden bij OCMW Gent **42 hulpvragen** van asielzoekers zonder toegewezen opvangstructuur ingediend, waarvan we op dit ogenblik in **39 dossiers** effectief financiële steun verlenen.

Wat is het standpunt van OCMW van Gent over het advies (zie bijgevoegde nota) dat gegeven wordt door VVSG wanneer OCMW's met dergelijke hulpvragen worden geconfronteerd?

OCMW Gent past de wettelijk voorziene bepalingen toe:

- voor de steunverlening: artikelen 57 & 57ter van de Organieke OCMW-wet van 8 juli 1976
- het bevoegde OCMW: artikel 2§5 van de wet van 2 april 1965

Dit betekent concreet dat indien een asielzoeker zonder toegewezen opvangstructuur (code 207 opvangstructuur) of toegewezen OCMW (code 207 OCMW) voor zijn hoofdverblijf in het rijksregister (lees: wachtregister) ingeschreven staat te Gent, OCMW Gent de hulpvraag opneemt en onderzoekt.

Als uit het sociaal onderzoek dat daarop volgt blijkt dat ook alle andere voorwaarden voor maatschappelijke dienstverlening vervuld zijn (o.m. behoeftigheid) dan zal aan de asielzoeker levensminimum toegekend worden.

Ik hoop u met deze informatie van dienst te zijn.

Met vriendelijke groeten

Geert Versnick
Voorzitter

Nieuwe asielzoekers zonder toewijzing opvangstructuur

De overbezetting van het opvangnetwerk brengt met zich mee dat het aantal niet aan een opvangstructuur toegewezen nieuwe asielzoekers stijgt. Dat betekent concreet dat deze pas aangekomen asielzoekers meteen recht hebben op maatschappelijke dienstverlening indien zij behoeftig zijn. Ze zijn immers legaal in het land en hebben geen toewijzing aan een opvangstructuur (artikelen 57 en 57ter OCMW-wet). *Wat zijn niet toegewezen asielzoekers?*

Wanneer Fedasil de asielzoeker de dag dat hij zijn asielaanvraag indient geen opvangplaats¹ kan toewijzen, wordt er officieel een beslissing van niet-toewijzing aan de asielzoeker betekend. Fedasil kan dit doen omdat de opvangwet voorziet dat de verzadiging van het opvangnetwerk een bijzondere omstandigheid is die het niet toewijzen van een opvangstructuur toelaat (artikel 11, laatste lid Opvangwet). Deze niet-toewijzing is definitief. Deze asielzoekers zullen dus nooit in de materiële opvang terechtkomen als asielzoekers. Deze asielzoekers verblijven **legaal** en hebben, indien zij behoeftig zijn, **recht op maatschappelijke dienstverlening** (financiële steun gelijk aan het leefloon) door het bevoegde OCMW (zie verder). Artikel 57ter OCMW-wet sluit immers alleen aan een opvangstructuur toegewezen asielzoekers uit van het recht op maatschappelijke dienstverlening.

¹ Met opvangplaats bedoelen we zowel een 'gewone' opvangplaats in een collectieve of individuele opvangstructuur zoals de opvangcentra en de LOI als een noodopvangplaats of een plaats in een hotel.

Opgelet: Ook al lijken de situaties op elkaar (en gelden deels dezelfde regels), niet verwarren met asielzoekers waarvan de code 207 opvangstructuur werd opgeheven of met het rechtstreeks toewijzen van een nieuwe asielzoeker aan een LOI (in plaats van eerst aan een collectieve opvangstructuur toe te wijzen). Meer informatie op www.vvsg.be (zie verder onderaan deze tekst). *Bevoegd OCMW* De asielzoeker kiest vrij waar hij gaat wonen. **Het spreidingsplan is niet van toepassing.** De maatregelen in verband met het verplichte huisvestingsaanbod voor aan een OCMW toegewezen asielzoekers (die dus een code 207 OCMW hebben) en de daaraan gekoppelde sancties bij de terugbetaling door de POD Maatschappelijke Integratie zijn evenmin van toepassing. Volgens de omzendbrief van 3 december 2008 van de POD Maatschappelijke Integratie is het OCMW van de **plaats van inschrijving voor de hoofdverblijfplaats** (codes 001/020) in het bevolkings-, vreemdelingen-, of wachtregister bevoegd voor de maatschappelijke dienstverlening aan een asielzoeker die geen toewijzing aan een opvangstructuur heeft (artikel 2, §5 wet 2 april 1965). Aangezien de nieuw aangekomen asielzoeker bij het indienen van zijn asielaanvraag normaal gesproken voor zijn hoofdverblijfplaats op het adres van het CGVS in Brussel wordt ingeschreven, is het OCMW van Brussel bevoegd. Dat zou betekenen dat het OCMW van Brussel al de niet toegewezen asielzoekers moet opvangen. Het OCMW van Brussel heeft reeds laten weten dat zij niet zullen ingaan op hulpvragen die door niet toegewezen asielzoekers worden ingediend. Het is ook mogelijk dat de asielzoeker nog een vroegere inschrijving voor zijn hoofdverblijf behouden heeft. In dat geval is het OCMW van die gemeente bevoegd. Check dus steeds wat er precies in het wachtregister staat. *Huisvesting, huurwaarborg en installatiepremie* Hoe kunnen de OCMW's voor deze asielzoekers die plots op de stoep staan huisvesting vinden? Huisvesting die in feite onmiddellijk aangeboden zou moeten kunnen worden als we deze groep niet in de daklozenopvang terecht willen laten komen. In de realiteit zullen heel wat onder hen terug bij familie en vrienden opgevangen worden. Voor diegenen die nergens terecht kunnen, stellen zich wel grote problemen.

De bijzondere bevoegdheidsregel voorzien in artikel 2, §8 van de wet van 2 april 1965 voor de toekenning van een **huurwaarborg** geldt niet want de hulpvraag kan niet gesteld worden 'bij het verlaten van een opvangstructuur'. Voor de toekenning van de huurwaarborg is bijgevolg het OCMW bevoegd dat ook bevoegd is voor de toekenning van de financiële steun dus het OCMW van de plaats van inschrijving voor de hoofdverblijfplaats in het wachtregister op het moment van de hulpvraag.

Deze vreemdelingen zijn asielzoekers op het moment dat zij bij het OCMW aankloppen. Voor het toekennen van een **installatiepremie** geldt bijgevolg ook artikel 5 van het MB 30 januari 1995 (en dus niet artikel 57bis OCMW-wet). In dat geval is er enkel recht op tenlasteneming door de POD MI van een installatiepremie indien de begunstigde asielzoeker zich vestigt in de gemeente van het bevoegde OCMW. Indien dat niet het geval is, kan het best zijn dat de menselijke waardigheid (artikel 1 OCMW-wet) vereist dat het OCMW maatschappelijke dienstverlening in de vorm van een bedrag te besteden aan de inrichting van de woning toekent maar dan zal de POD Maatschappelijke Integratie dat bedrag niet ten laste nemen. Dat betekent dat er ofwel geen installatiepremie wordt toegekend ofwel dat ook deze kost ten laste van de OCMW's zal vallen.

Besluit

Voorlopig adviseert de VVSG de OCMW's die met een hulpvraag van een niet toegewezen asielzoeker geconfronteerd worden om zich onbevoegd te verklaren en de hulpvraag aan het OCMW van de plaats van inschrijving voor de hoofdverblijfplaats in het wachtregister over te maken. Dat zal vaak het OCMW van Brussel zijn. Het is niet de bedoeling om alle dossiers werkelijk over te maken aan het OCMW van Brussel (dat immers geen dienstverlening zal aanbieden) maar wel de bedoeling om een bevoegdheidsconflict uit te lokken om zo aan te geven in hoeveel gevallen de niet toegewezen asielzoekers een hulpvraag indienen bij een OCMW. Het meteen in aanmerking (kunnen) komen voor maatschappelijke dienstverlening (financiële steun) door het OCMW moet immers zoveel mogelijk vermeden worden. Niet alleen plaatst dit OCMW's en asielzoekers in een bijzonder moeilijke positie voor wat de noodzakelijke hulpverlening betreft, dit belichaamt ook de mislukking van de in juni 2007 gemaakte keuze voor materiële opvang tijdens de hele duur van de asielprocedure en zal zeker en vast voor een aanzuigefect zorgen, hetgeen we nu juist absoluut moeten vermijden om de overbezetting te kunnen oplossen.

Niet bevoegde OCMW's die de asielzoekers die zich bij hen aanbieden, bijvoorbeeld omdat ze bij familie in de gemeente verblijven, toch zouden willen helpen, kunnen dat doen met terugbetaling (binnen de wettelijke grenzen) van de toegekende financiële steun door de POD MI. De POD MI doet geen voorafgaande controle van de bevoegdheid van het OCMW tenzij bij dubbele steunverlening. En aangezien het OCMW van Brussel dat vaak bevoegd zal zijn de dossiers niet zal opnemen... Voor alle zekerheid wel best contact opnemen met het eigenlijk bevoegde OCMW. De installatiepremie kan ook in deze situatie niet teruggevorderd worden van de POD MI omdat de vestigingsvoorwaarde ook in deze situatie geldt.

Aangezien het om pas aangekomen bijzonder kwetsbare asielzoekers gaat, roept de VVSG de OCMW's op om, in afwachting van de door de federale regering beloofde bijkomende opvangplaatsen, elkeen naar beste vermogen toch enige hulp te voorzien voor deze asielzoekers. Bijvoorbeeld door hulp in natura (voedselpakket, sanitair pakket, enz.) te bieden wanneer de asielzoeker toch op het grondgebied blijven en hier en daar kunnen overnachten.

Meer informatie over de eerder door Fedasil genomen maatregelen vindt u op www.vvsg.be onder sociaalbeleid<vreemdelingen<materiëleopvang in:

- 'Informatieve Nota Maatregelen Fedasil Overbezetting Opvangnetwerk Asielzoekers'
- 'Informatieve Nota Spreidingsplan en Overbezetting Opvangnetwerk Asielzoekers'
- 'Nota impact opheffen code 207 OS'

- 'Overbezetting opvangnetwerk asielzoekers: beslissing Ministerraad en vrijwillige opheffing code 207 opvangstructuur'

Zie ook de omzendbrief van 3 december 2008 van de POD MI betreffende Gevolgen op het recht op maatschappelijke integratie bij een OCMW van een asielzoeker van wie de verplichte plaats van inschrijving (code 207) bij een opvangcentrum of bij een LOI werd opgeheven, www.mi-is.be.

Fabienne Crauwels

3 november 2009